

РЕШЕНИЕ

№ 3026

гр. София, 08.05.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 14 състав, в публично заседание на 01.04.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пламен Горелски

при участието на секретаря Илияна Янева и при участието на прокурора Мария Малинова, като разгледа дело номер **10567** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е проведено по реда на Част седма (чл.чл. 284-286, вр. чл. 3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, вр. Глава единадесета от Административнопроцесуалния кодекс. Делото е образувано по искова молба, вх. № 39394/06.11.2023 г. от адвокат Л. К., като пълномощник на Г. М. А.. Претендира се от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, при МП обезщетяване на неимуществени вреди – 20 000 лв. (двадесет хиляди лева), причинени на ищеца през периода от 15.09.2023 г., до 11.10.2023 г., по време на пребиваване в арестни помещения, находящи се в [населено място], в сградата на [улица]. Твърди се с исковата молба вредите да са причинени от: лоши битови условия (хлебарки и дървеници, причинили множество ухапвания, довели до тежка алергия, наличие и на мишки); килиите били изключително малки и тесни, като били настанени „общо 5-5 души“; не бил осигурен престой на открито; в килиите не е имало достатъчно светлина; в съседната килия имало „наркозависима жена, която през цялото време крещяла, блъскала и удряла постоянно по стените; миришело ужасно“; в отсрещната килия пък имало психично болна жена, която през цялото време крещяла как ще убие майка си; в първата килия, в която била настанена Г. А. „била принудена да взима душ буквално в полезрението на другите затворници, защото вратата била развалена и не се затваряла; във втората килия мястото за вземане на душ също не било уединено, защото отделящата преграда била висока около 180 см. но не била до тавана; тоалетната се намирала в килията и това също създавало неудобство; затворническата администрация позволявала посещение на

лавката само един път седмично; арестите са подходяща среда за заразяване с всякакви заразни болести. Ищецът твърди още, че в резултата на неблагоприятните условия: „една нощ, около два часа получила остра криза и болки в яйчниците, като поискала затворническата администрация да извика бърза (медицинска) помощ“, но ѝ отговорили, че там не е хотел, като я отвели при медицинската сестра; едва на следващия ден бил осигурен преглед при лекар; получила тежка алергия от дървениците; психичното ѝ здраве се влошило значително – чувствала се подтисната, не можела да спи, имала сърцебиене и световъртеж, паник – атаки.

В съдебното производство ищецът и упълномощеният адвокат, след редовно призоваване не се явяват. С исковата молба са заявени абстрактно искания за допускане на „експертиза“ и за разпит на двама свидетели, като не е уточнена компетентността на вещо лице, не са формулирани конкретни въпроси, не са посочени имена на свидетели и фактите, които се цели да бъдат установени с показанията им. До датата на съдебното заседание тези непълноти на доказателствените искания не са отстранени.

Упълномощеният от ответника юрисконсулт, с писмен отговор и в съдебно заседание: оспорва исковата претенция и твърденията на ищеца за поставянето му в лоши битови условия, като счита, че не се установява незаконосъобразно бездействие, респ. - незаконосъобразни действия от страна на ответника; представя писмени доказателства, касаещи състоянието/условията в арестните помещения, вкл. обработването им срещу паразити. Желаете юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ – ГРАД, като съобрази характера на производството от процесуална страна приема, че исковата молба е процесуално допустима за разглеждане, по реда на чл.чл. 284 - 286 и чл. 3 ЗИНЗС, вр. чл. 203 и сл. АПК, вр. чл. 1 ЗОДОВ.

Анализирайки писмените доказателствата, представени от ответника Съдът приема за установено и доказано, понеже не се оспорва от ищеца, че: е настанен в арестно помещение № 11 на етаж 3, в сградата на [улица], на 15.09.2023 г., до 20.09.2023 г., заедно с М. И. Н.; на 20.09.2023 г. Г. А. е преместена в помещение № 10 на същия етаж, където престояла до 11.10.2023 г., когато била освободена, поради изменение на мярката за неотклонение; за времето от 20.09.2023 г., до 11.10.2023 г. в помещение № 10 „са преминали“ още четири задържани лица от женски пол; през посочения период Г. А. не е пребивавал в помещение с повече от други три лица; спалните помещения в ареста са еднотипни, с площ от 16 кв.м., оборудвани с две двойни легла тип „вишки“, метална маса и стол, буферна решетка, 8 метали шкафчета за хранителни продукти и вещи, отоплителен елемент от инсталация за парно отопление; всяко помещение има санитарен възел, облицован (пода и стените) с плочки, отделен с PVC-преграда; във всяко помещение има по два броя, откряващи се в горния край прозорци, както и вентилационна система, като елементите от конструкцията на прозорците позволяват достъп на въздух и дневна светлина; изкуственото осветление е от два броя лед-лампи по 15 вата; най-малко два пъти седмично на задържаните се осигурява достъп до баня на етаж, а всекидневно (по при желание) се осигурява топла вода за личен тоалет, пране на дрехи; престоят на открито е отделно за жените и мъжете; помещенията се хигиенизират от задържаните лица, като им се предоставят препарати и средства за това; регулярно се извършва обработване с препарати, за дезинфекция и дератизация.

Представени са и: график за извеждане на задържаните лица за престой на открито, както и три броя декларации, според които на 17.09.2023 г., на 01.10.2023 г. и на 02.10.2023 г. Г. А. е отказвала престой на открито; фото-снимки от фасадата на сградата; протоколи за ДДД-обработване; медицинска справка, подписана от директора на медицинския център, описваща посещенията и оплакванията на ищеца Г. А., както и други пояснения; извадки от амбулаторната книга.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ – ГРАД, 14^{-ти} състав се ангажира със следните правни изводи, по същество.

Разпоредбата на чл. 285, ал. 1 ЗИНЗЗ постановява, че исковете срещу Държавата за вреди, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията, в резултат на нарушения на чл. 3 от същия закон се разглеждат по реда на Глава единнадесета АПК (чл.чл. 203 – 207), като за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Член 1 и чл. 4 от ЗОДОВ вменяват на Държавата отговорност за вредите, причинени на граждани от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност и задължението за обезщетяване на всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Следователно, за да възникне правото на иск за обезщетение по този ред, съответно, за да бъде доказана основателността на такъв иск е задължително да бъде установено по несъмнен начин наличието на следните предпоставки, които да са взаимно свързани, а именно: причинени вреди; незаконосъобразни действия/бездействие пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразните действия/бездействие, и настъпилата вреда. Нормата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗЗ възлага на ответника тежестта да докаже, че ищецът не е бил поставен в неблагоприятни, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗЗ условия. В случая се твърди бездействие на орган или длъжностно лице на Държавата, при или по повод изпълнението на административна дейност. Разпоредбата на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗЗ приравнява на „нечовешко и унижително отношение“, по смисъла на ал. 1 и: „поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност“.

Съдът приема, че ответникът, посредством представените писмени доказателства установи и докажа да не е бездействал през исковия период, по отношение осигуряване на ищеца, на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, възможност за общуване, и не създал с действия или с бездействие условия, които да са уронвали човешкото достойнство или да са пораждали у Г. А. чувство на страх, незащитеност или малоценност. Според приложените, описани по - горе и приети като доказателства (неоспорени от ищеца) документи спалните помещения в ареста на [улица] са еднотипни, като изграждане и оборудване, и са с приблизителна площ 16 кв.м., като не се допуска настаняване на повече от 4 лица в спално помещение. Това

означава, че включително на ищеца е била осигурена изискуемата, съгласно чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС минимална жилищна площ от 4 кв.м. Недоказано остана и твърдението за липса на достатъчно светлина, а ищецът не опроверга и данните че „във всяко помещение за настаняване на задържани лица в ареста на [улица], над всеки санитарен възел има изградена вентилационна система за циркулация на свеж въздух по естествен път; спалните помещения са оборудвани с два броя открити прозорци, които са част от PVC - дограма, като от северната страна има възможност за отварянето на единия прозорец, а от южната страна на ареста се отварят и двата прозорца; механизмът на прозорците е изграден за отваряне навън, към двора на сградата, а не към вътрешен коридор, както се твърди в исковата претенция; елементите от конструкцията на дограмата и материалите, от които е изграден стъклопакетът на прозорците позволяват достъп на достатъчна естествена светлина и пресен въздух“.

Разпоредбата на чл. 284, ал. 4 ППЗИНЗС вменява на задържаните лица задължение да поддържат хигиена в килията. Представиха се и доказателства (протоколи) за периодично и/или инцидентно извършвана в арестните помещения дезинфекция, дезинсекция и дератизация, което също не сочи на бездействие от страна на ответника.

Нормата на чл. 86, ал. 1, т. 1 ЗИНЗС гарантира и на задържаните под стража престой на открито, не по – малко от един час на ден, което е било осигурявано през светлата част на денонощието, включително за ищеца, който не установи и не доказва изложеното в исковата молба твърдение за липса на разходки на открито пространство.

Ищецът не ангажира писмени и/или гласни доказателства, посредством които да установи и докаже твърденията си, изложени в исковата молба и обобщени по - горе. Оборимостта на презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС („настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното“) не освобождава ищеца от отговорността да проведе от своя страна пълно и главно доказване (чл. 154, ал. 1 ГПК) на твърдението за понесени неимуществени вреди. Ищецът Г. Р. Т. не ангажира каквито и да е доказателства да е претърпял твърдените с исковата молба неимуществени вреди (показания на свидетели) и/или писмени такива, като например медицински документи). Твърдените от ищеца субективни усещания/преживявания (уронване човешкото му достойнство, чувство на незащитеност и унижение) са формулирани абстрактно, не са конкретизирани и са взаимствани от текста на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС. В тази връзка ищецът не опроверга и доказателствената стойност на представените от ответника писмени доказателства за: редовно и периодично дезинфекциране на спалните помещения; наличие на санитарно оборудване и на отопление, на светлина и пр.

Предвид изложеното Съдът приема за неустановено и недоказано, че за времето от 15.09.2023 г. до 15.10.2023 г., пребивавайки в съответните помещения за задържане под стража Г. М. А., в резултат на незаконосъобразно бездействие и/или незаконосъобразни действия на ответника ГД „Изпълнение на наказанията“ е била, по смисъла на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС обект на „нечовешко или унижително отношение, както и на „друго подобно бездействие или обстоятелство, което уронва човешкото достойнство или поражда чувство на страх, незащитеност или малоценност“. Анализирани по- горе факти и обстоятелства сочат, че по отношение на исковата молба не са изпълнени дефинираните елементи от фактическия състав за

ангажиране безвиновна отговорност на ответника, за бездействие, изразило се (предвид обхвата на заявените претенции) в: недостатъчна жилищна площ; липса на слънчева светлина и проветряване, лоша хигиена, неосигурено време за престой на открито, неосигурено медицинско обслужване.

Исковата молба подлежи на отхвърляне, като неоснователна и недоказана. Независимо от това, на ответника не следва да бъде присъждано поисканото юрисконсултско възнаграждение. Нормите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС са специални, по отношение на чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 144 и чл. 143 АПК, и не предвиждат хипотеза за възлагане в тежест на ищеца, на юрисконсултско (адвокатско) възнаграждение, когато искът му бъде отхвърлен. По делото не са направени разноси, което да налага осъждане на ищеца за такива (чл. 286, ал. 2, предл. първо ЗИНЗС).

Водим от горните мотиви и на основание чл. 172, ал. 1, ал. 2, вр. чл. чл. 203-205 АПК, Административен съд София - град, 14^{-ти} състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ, като неоснователна и недоказана исковата молба, вх. № 39394/06.11.2023 г. от Г. М. А., за обезщетяване на неимуществени вреди – 20 000 лв. (двадесет хиляди лева).

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба, пред тричленен състав на Административен съд София – град, по реда на Глава дванадесета АПК, в 14 - дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: